

SÈRIE 5**Per a totes les preguntes:**

Les puntuacions **parcials** són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aportí, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

OPCIÓ A**Exercici 1: Manifest de l'Assemblea de Catalunya, 13 de juny de 1976.**

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 22 i 23, que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 5. També es verifica els aprenentatges referits al punt 8 (*La transició i la democràcia (1975-1986)*) del document de concreció curricular.

1) 1 punt

A la primera pregunta, l'alumnat ha de descriure el contingut del text (aspecte valorat de 0,5 punts) i situar-lo en el seu context històric, la transició de la dictadura a la democràcia (aspecte valorat de 0,5 punts).

2) 2 punts

A la segona pregunta, l'alumnat ha d'explicar el contingut que tenien en el seu context històric els conceptes esmentats i els grups socials i polítics que els donaven suport (aspecte valorat d'1 punt) i descriure què va ser i què va fer l'Assemblea de Catalunya (aspecte valorat d'1 punt).

3) 2 punts

A la tercera pregunta l'alumnat ha de caracteritzar de manera global l'etapa com un procés de transició de la dictadura a la democràcia, que a Catalunya va suposar el restabliment de l'autonomia, i ha de descriure les diverses actituds polítiques plantejades a la mort de Franco: continuisme, reforma i ruptura (0,5 punts); ha de descriure el procés de reivindicació, elaboració i aprovació de l'Estatut d'autonomia (0,5 punts); ha d'explicar el resultat de les eleccions al Parlament de Catalunya de 1979 i les seves conseqüències (0,5 punts); i ha de descriure les diverses forces polítiques catalanes i la seva evolució durant el període (0,5 punts).

Exercici 2: Mapa sobre l'expansió de la fil·loxera a Catalunya

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 6 i 8 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets i conceptes 2.3 i amb els blocs de continguts de procediments 1.3, 1.4, 3.2 i 4.4.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat haurà de fer una descripció de les comarques i municipis per on es va estenent la fil·loxera i com en un període de 10 anys va quedar afectada una gran part de Catalunya (0,5). També haurà de situar el mapa a la segona meitat de la primera fase de la

Restauració caracteritzada, entre altres fets, per la crisi de l'agricultura a finals del segle XIX (0,5).

2) 1,5 punts

L'alumnat haurà de fer esment d'algunes de les causes de la crisi a l'agricultura a Catalunya i Espanya on dos dels productes més importants van entrar en crisi: el blat i la vinya. La baixada dels preus del blat per la importació d'aquest producte bàsic dels EUA i de Rússia i la baixada de la producció de vi a conseqüència de l'epidèmia de la fil·loxera (0,75). L'alumnat també haurà de fer esment d'algunes de les conseqüències socials d'aquesta crisi: increment de l'emigració dels espanyols a ultramar, greus conflictes socials al camp, especialment al conflicte rabassaire a Catalunya i agitacions camperoles a Andalusia. (0,75)

3) 2,5 punts

L'alumnat haurà de fer esment de l'endarreriment de la indústria espanyola respecte a la resta dels països desenvolupats de l'Europa occidental (0,5) i les zones espanyoles on més desenvolupada està la indústria (País Basc i Catalunya) (0,5). També haurà d'exposar les característiques més rellevants de la indústria al País Basc: increment de la producció siderúrgica que va donar lloc a la formació de la *Sociedad Anónima Altos Hornos de Vizcaya* i el desenvolupament de la indústria de béns d'equipament, construccions mecàniques i construcció naval (0,5). D'igual manera, l'alumnat haurà de fer referència a la indústria tèxtil a Catalunya fent esment dels centres més importants –Terrassa i Sabadell-, de les dues matèries primeres –llana i cotó- i de les formes de producció – vapors i colònies industrials així com de l'inici de la diversificació de la producció industrial a Catalunya (indústria química, mecànica, sector elèctric, etc). (0,5). L'alumnat també haurà de fer esment de les pressions dels industrials bascos i catalans i dels grans propietaris agrícoles productors de cereals a favor de que el govern espanyol fes una política econòmica proteccionista concretada en l'aprovació d'un aranzel fortament proteccionista el 1891 impulsat per Cánovas del Castillo (0,5).

OPCIÓ B

Exercici 1. Article ANÒNIM: *La opinión pública ante la guerra Barcelona: "La Vanguardia" .2-4-1898.*

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 9, 12, 27 i 31 que es corresponen amb els blocs de continguts conceptuals 2.4 i 3.2 i, parcialment, amb els blocs de continguts procedimentals 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.5, 3.6, 4.1, 4.1 i 4.3. També es verifica els aprenentatges referits al punt 3 del document de concreció del currículum, *La Restauració: evolució política, social, econòmica i demogràfica (1875-1931)*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1,5 punts

L'alumnat ha d'identificar les idees principals del text. En aquest sentit es valorarà molt positivament que esmenti que McKinley era president dels Estats Units l'any 1898, que els partits polítics espanyols més importants tenien una posició comuna davant la possible guerra i que la majoria de la població espanyola sentia les colònies com a territori espanyol (1 punt). L'alumnat ha de situar el text abans de l'inici de les hostilitats amb els Estats Units en el context històric de la Guerra de Cuba l'any 1898, durant la Restauració Borbònica i /o la Regència de Maria Cristina (0.5 punts).

2) 1 punt

L'alumnat hauria de fer referència a l'objectiu de la política exterior nord-americana de construir un imperi colonial en un context de creixement industrial i militar per part dels Estats Units. Entre les causes concretes que van influir perquè els Estats Units declarassin la guerra a Espanya pot assenyalar: la proximitat geogràfica de Cuba i Puerto Rico a les costes dels Estats Units, la futura obertura del canal de Panamà i, sobretot, la cada cop més important presència d'inversions nord-americanes en les economia de Cuba i Puerto Rico, principalment en el sector del sucre; i per altra banda, destacar la feblesa política i militar d'Espanya (0.75 punts). L'alumnat també pot explicar l'existència d'un moviment independentista cubà i la simpatia amb què era vist per bona part de la societat nord-americana, així com la influència dels mitjans de comunicació (diaris) en la creació d'una opinió pública a favor de la independència i de la guerra contra Espanya (0.25 punts).

3) 2,5 punts

L'alumnat ha d'explicar les causes de la guerra, com l'explosió del cuirassat nord-americà Maine al port de l'Havana, el moviment independentista cubà, la política econòmica proteccionista del govern espanyol i els interessos econòmics i polítics dels Estats Units a l'illa (1 punt) –en aquesta part de la pregunta es valorarà positivament si l'alumnat ha esmentat algunes causes de la guerra en la resposta a la pregunta anterior–. També ha d'explicar la fi de la guerra i el tractat de París (1898), pel qual Espanya reconeixia la independència de Cuba i cedia les Filipines, Puerto Rico i l'illa de Guam als Estats Units (0.5 punts). L'alumnat ha d'explicar la crisi del 98, tot fent esment, a nivell cultural, la Generació del 98; així com el regeneracionisme i el canvi de govern que es va produir després de la guerra, amb el nomenament de Francisco Silvela del Partit Conservador com a president de govern. Es valorarà molt positivament que faci una valoració global de la crisi del 98 relacionant-la amb la crisi del sistema polític de la Restauració, tot ressaltant la inestabilitat i les febleses del règim però alhora la seva continuïtat (1 punt).

Exercici 2: Gràfiques del resultat de les eleccions municipals de l'abril de 1931

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 14, 17 i 27 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets i conceptes 3.3 i amb els blocs de continguts de procediments 1.4, 2.1, 3.3 i 4.4.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat haurà d'indicar la dada més significativa que és el nombre superior de regidors que van ser elegits a les principals ciutats espanyoles que van crear una opinió pública favorable a la proclamació de la II República espanyola malgrat que el nombre total de regidors de tendència monàrquica a Espanya era superior als de tendència republicana. (0,5 punts). L'alumnat haurà de contextualitzar els resultats d'aquestes eleccions com la conseqüència del fracàs de la Monarquia per restablir el sistema polític de la Restauració després de la Dictadura de Primo de Rivera i el triomf de les forces polítiques que van signar el pacte de Sant Sebastià, així com de l'explosió d'alegria dels ciutadans republicans que van sortir al carrer de moltes ciutats espanyoles per celebrar la victòria, fet que va propiciar que en moltes d'aquestes ciutats es proclamés la República. També es valoraran les referències a l'aixecament d'alguns militars republicans a Jaca i altres fets històrics d'aquest moment històric. (0,5).

2) 1,5 punts

L'alumnat haurà de fer referència a la convocatòria d'eleccions a Corts Constituents, mesures per afrontar una amnistia general dels presos polítics, resoldre la situació creada a Catalunya a conseqüència de la proclamació de la República Catalana per part de Macià, etc. (0,75). L'alumnat també haurà de fer esment de les principals característiques de la Constitució espanyola de 1931: marcat caràcter democràtic i progressista –ampli reconeixement de drets i llibertats –, reconeixement del dret a l'autonomia de regions i municipis, poder legislatiu en una sola cambra –Les Corts–, independència del poder judicial, laïcitat de l'Estat, sufragi universal, etc. (0,75).

3) 2,5 punts

L'alumnat haurà de fer esment del programa de reformes: de l'exèrcit (0,5), de l'agricultura (0,5), de l'ensenyament i de la qüestió religiosa (0,5 punts), reformes que afectaven a l'organització política i que van culminar amb l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1932 (0,5). L'alumnat també haurà de comentar alguns dels principals conflictes: cop de Sanjurjo, enfrontaments amb amplis sectors de la jerarquia de l'Església catòlica –cardenal Segura–, conflictes socials –Alt Llobregat, Casas Viejas–, etc. (0,5 punts).